

Fifth International Scientific Conference dedicated to Political, Economic and Cultural Relations of Georgia-Iran

Venue: Caucasus International University, N73 Chargali St. Tbilisi, Georgia.

14:00-14:10 / , Mirhadi Hosseini -Faezeh Sadat Hosseini - Kharazmi University of Tehran;

"The Treaties “On the Criticism of the E’tedaliyun (Moderate) Party” - Shawwal 1328“

پنجمین کنفرانس علمی بین المللی ویژه روابط سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی گرجستان - ایران

دانشگاه بین المللی قفقاز - تفلیس، گرجستان – ۲۰۲۰/۱۰/۲۹

میرهادی حسینی – فائزه سادات حسینی

After the conquest of Tehran and the re-establishment of the constitutional system in July 1909, efforts were made to modernize the power. Therefore, “Ejtemaeiun Amiun” (social democrats) and “Ejtemaeiun Etedaliyon (social Moderate)” parties put different ways in their statutes that caused a disagreement between them. Etedaliyon's single page manifest, became a topic for Democrats to challenge their rivals. In their view, Moderates manifest had many shortcomings and Weaknesses in Law-Making, including a lack of deployment in the subjects of freedom and equality. The Democrats find the cause of this indecisiveness, in the effect of the Marxist views of the members of the "Tabriz Social-Democratic" party, especially its minority faction, in the October 1908 meeting about the economic structure of Iran, especially those of Pilossian and Terhacopian,. Because by sending the letters of this group to Plekhanov and Kautsky, they sought their activities in the struggle against tyranny, depending on the progress in the methods of production and the working class.

Thus, Mohammad Amin Rasoulzadeh with a socialist background in the Caucasus and a leader of the democratic party to criticize their agenda, followed the relations between economy and the participation of masses in the revolution, applied this view to some extent with the issues of historical materialism. As we can see the same axis in his reports on the Iranian Constitutional Revolution by attending the cities of Rasht, Tabriz, and Urmia in March and August of 1909. This study made it clear to him that the objective conditions of the revolution, such as the capitalist relations of the landlords and the peasant protests does exist, but the peasants were not aware of the nature of constitutionalism, and that this had become their passive movement in the revolution. Thus, the mental conditions was not ready for the productive forces of Iran, or the masses or the peasants or the labor force, and this factor in Rasoulzadeh's view is the result of ignoring this element by intellectuals. Given that the intention of the minority faction of the Social Democratic Group of Tabriz, was to promote the democratic ideas, to increase the awareness of the peasants; For Rasoulzadeh, this became the subject of his October 1910 treatise, "on the Criticism of the Moderates(=Tanghid-e- ferghe-ye- e'tedaliun)". In fact, he uses the complementary format in both the social and political sections of the book, to deal with the connection of the economic power of aristocracy, with political principles, in the constitutional system, so, he can describe their straggle for keeping the interests of the old political personages or the moderate party to the people.

He thus explained that the monarchy was the guardian of the interests of the "privileged classes" who, by expanding society and meeting its needs, transfers the jurisdiction of central power or "paternal rights" to the nobility and eliminates the public rights in the administration of the state. Hence, the phenomenon known as "bloody revolutions" in the history of "all the constitutional and Republic states of Europe" becomes a global "law of evolution". Thus, Rasoulzadeh sought the revolution –because of its uninterrupted moving forward- as a central axel in the conflict of interests between the ruling and the ruled, which originated from the growth of the social body and caused in the automatic rejection of the ruling government. In historical materialism as well, based on this interpretation, it was the production simply for providing the material needs of humans that formed the terms and relations between individuals and development of societies at every stage of its socio-political formation. But the defining element of these relations was the forms of ownership, which he tackled in the first sentences of his monograph, the "private property" in the hope that in its context he may inform about the struggle between the aristocracy and the people. A struggle, which in

historical materialism, has been evidently related to the development of productive work-force and the ruling production terms create feudalism by domination over them and the means of production. This section was not obvious in Rasoulzadeh's social section because it focuses on the legal and political forms of feudalism, that is, the "conservative party", in order to show their "authoritarian precedent" in the form of "constitutional nobility". Thus it seems he somehow tries to inform the masses about the nature of the moderates, by using the course of material evolution in history for creation of classes. As in the issue of the first year of "Iran-e-now", he addressed freedom and equality for the toiling and suffering classes by connecting them and the governing structure of the Iranian economy, and in fact prepared the scene for a near-imminent transgression followed by a development in the structure of Iran. In conclusion, Rasoulzadeh by explaining these issues using materialistic views, other than explaining the inefficiency of the ideology of moderate party, tried to prove the truth of the ideas of the Democratic Party, which meant the destruction of master-servant relation in Iran.

رساله "تنقید فرقه اعتدالیون" - شوال ۱۳۲۸ قمری.

پس از فتح تهران و استقرار دوباره نظام مشروطیت در جولای ۱۹۰۹، رهبران مشروطیت به موجب اجرای اصلاحات در کشور برنامه‌هایی را ارائه دادند که در روش سیاسی باهم متفاوت بود. این اختلاف به ساختار اقتصادی بازمی‌گشت که اشراف بر آن به واسطه مالکیت بر زمین و رعیت تسلط داشتند. آنان که بازوی فکری و عملی شاه بودند می‌توانستند به القای سیاست‌های خود در دولت بپردازند تا منافع ایشان را از گزند آسیب‌ها حفظ، و پایدار نمایند. اکنون این طبقه حتی با خلع محمدعلی‌شاه همچنان رأس قدرت را داشتند و با پوشش مشروطه‌خواهی در پی پیشرفت اقتصادی و اجتماعی ایران بودند. اما در مقابل طبقه ای از تحصیل‌کردگان اروپایی وجود داشت که دارای اندیشه‌های دموکراتیک بود و در واقع به‌دنبال قطع دست رجال قدیم بود. در نتیجه، این دو گروه متفاوت تبدیل به دو فرقه، یا به تعبیر امروزی حزب، بنام های اعتدالیون و دموکرات شدند که قصد نوسازی و تحول اقتصادی-اجتماعی ایران را داشتند. این برنامه‌ها موجبات تقابل دیدگاه‌های اعتدالیون و دموکرات را فراهم کرد. بدین ترتیب که اشراف و زمینداران جهت حفاظت از منافعشان، مقاصدشان را در فرقه "اعتدالیون" دنبال میکردند و شاهد مثال آن، مرام‌نامه تک‌برگی اعتدالیون بود که تنها به کلیاتی از آزادی و ترقی اکتفا میکرد. این تبدیل به موضوعی برای دموکرات‌ها شد تا رقیب‌ایشان را به چالش بکشاند. در نظر دموکرات‌ها، مرام‌نامه اعتدالیون به سبب کاستی‌ها و ضعف‌ها در حوزه تدوین قوانین دچار مسائل فراوانی بود که از جمله آنان می‌توان، به عدم تعیین موضع‌ایشان برابر آزادی و مساوات اشاره کرد. دموکرات‌ها علت این موضوع، را بنابر تأثیر نگرش‌های مارکسیستی اعضای فرقه به‌ویژه جریان اقلیت گروه "سوسیال‌دموکرات تبریز" همچون پیلوسیان و ترهاکوپیان، در ساختار اقتصادی ایران می‌یافتند. زیرا با ارسال نامه‌های گروه مذکور به پلخانف و کائوتسکی، آنان فعالیت خود را در مبارزه با استبداد بسته به پیشرفت شیوه تولید و نیروهای کار می‌دیدند. چنان‌که محمدامین رسولزاده نیز با گرایش‌های سوسیالیستی، این بینش را تا حدودی با مباحث ماتریالیسم تاریخی، در تحلیل روابط اقتصادی با

مشارکت مردم در انقلاب تطبیق داد. وی که پیش از ورود به ایران و عضویت در رهبران فکری حزب دموکرات، دارای سوابق سوسیالیستی همانند فعالیت در سازمان سوسیال کارگری مسلمان همت و نویسندگی روزنامه‌های آن را بعهده داشت؛ به‌گواهی مورخ شوروی صمدوف، مقاله‌های خود را با محوریت ارتباط مباحث آزادی و مساوات با نابودی نظام استبدادی قرار میداد و همین محور در کتاب فارسی منتخب گزارش‌های وی از انقلاب مشروطه ایران، شامل نشریه‌های تکامل منتسب به سازمان همت، ارشاد و ترقی وجود داشت. این بررسی برای وی آشکار ساخت که شرایط عینی انقلاب همانند روابط استثمارگرانه ملاکان و اعتراض‌های دهقانی وجود دارد اما روستاییان از ماهیت مشروطیت آگاه نیستند و این تبدیل به حرکت منفعلانه آنان در انقلاب می‌شد. بنابراین، شرایط ذهنی برای نیروهای مولد ایران آماده نبود و این عامل در نظر رسول‌زاده از نادیده‌گرفتن این عنصر، توسط روشنفکران نشأت می‌گرفت. گواهی که قصد جناح اقلیت گروه تبریز در ترویج اندیشه‌های دموکراتیک افزایش آگاهی دهقانان بود که این موضوعی برای رسول‌زاده، در تنوین رساله «**تفصیح فرقه اعتدالیون**» شد. در واقع، وی با استفاده از قالب تکامل‌گرایانه در دو بخش اجتماعی و سیاسی رساله، به ارتباط قدرت اقتصادی اشراف با مبادی سیاسی در نظام مشروطه پرداخت تا بدان‌وسیله، تلاش آنان را جهت حفظ منافع‌ایشان برای عموم توصیف نماید. وی بدین‌شکل تشریح کرد که حکومت پادشاهی حافظ منافع «طبقات ممتاز» بود که با گسترش افراد جامعه و تأمین نیازهای آن، موجب انتقال اقتدار قدرت مرکزی یا «حقوق پدري» به اعیان و نابودی حقوق عامه در اداره مملکت می‌شود؛ از این‌روی، پدیده «انقلابات خونین» در تاریخ «تمام دول مشروطه و جمهوری امروزه اروپا»، به‌عنوان «قانون تکامل» جهانی خوانده می‌شود. بدین‌ترتیب، رسول‌زاده انقلاب را به‌جهت یک حرکت دائمی روبه‌جلو، محوریتی در تضاد منافع حاکم و محکوم می‌دید که از رشد هیئت اجتماعی نشأت می‌گرفت و موجب نفی غیرارادی حکومت موجود می‌شد. این تفسیر، در ماتریالیسم تاریخی نیز به‌صورت تولید برپایه نیازهای مادی انسان‌ها و تأمین آنان بود که سبب مناسباتی بین افراد و تکامل جوامع در هر مرحله از صورت‌بندی اجتماعی-سیاسی خود می‌شد. ولیکن عنصر تعیین‌کننده این روابط اشکال مالکیت بود که در جمله‌های آغازین رساله، «مالکیت خصوصی» را مورد هدف قرار می‌داد تا شاید در ورای متن خود، وی خبر از مبارزه بین طبقات اشراف و مردم دهد. جدالی که آشکارا در ماتریالیسم تاریخی مرتبط با پیشرفت نیروهای مولد بود و مناسبات تولید حاکم با سلطه بر آنان و ابزار کار، شیوه تولید فنودالیسم را پدید می‌آوردند. این مسئله در بخش اجتماعی رسول‌زاده جنبه آشکار نداشت چراکه او بر اشکال حقوقی و سیاسی فنودالیسم، یعنی «پارتی محافظه‌کاری» متمرکز می‌شد تا «مقاصد استبدادی» آنان را در قالب «اعیان مشروطه‌پرور» نشان دهد. بنابراین، به‌منظر می‌رسد که وی با استفاده از سیر تکامل مادی در تاریخ جهت پیدایش طبقات، به‌نوعی قصد آگاهی عامه درباره ماهیت اعتدالیون را داشت. چنان‌که در شماره‌های سال اول *ایران‌نو*، با تبیین ارتباط آنان و ساختار حاکم بر اقتصاد ایران، به آزادی و مساوات برای طبقات زحمت‌کش و رنجبر پرداخت و در واقع صحنه را برای یک تخاصم نزدیک در آینده آماده می‌کرد که ترقی را در ساختار ایران بدنبال داشت. بنابراین، رسول‌زاده بواسطه تشریح این موضوعات با مواضع ماتریالیسمی، افزون بر تبیین ناکارآمدی مرام‌نامه اعتدالیون، به اثبات صحت اندیشه‌های فرقه دموکرات پرداخت که به‌عبارتی برابر با نابودی مناسبات ارباب رعیتی در ایران بود.

**Caucasus
International University**

**Scientific-Analytical Centre
for Georgian-Iranian
Relations**

**Cultural Department
of Embassy of the Islamic Republic
of Iran to Georgia**

CERTIFICATE

Mirhadi Hosseini

For Participation at The Fifth International Scientific Conference Dedicated

to Georgia-Iran Political, Economic and Cultural Relations and Successful Completion.

Kakhber Kortzia
Scientific-Analytical University Research
Institute

29.10.2020

Hamid Mostafavi
Cultural Counsellor
Embassy of the Islamic Republic of Iran to Georgia